

KAUNO SUZUKI PROGIMNAZIJOS MOKINIŲ TURIZMO RENGINIŲ SAUGOS, SVEIKATOS IR ELGESIO TAISYKLĖS

I. BENDROJI DALIS

1. Šios taisyklės yra norminis progimnazijos dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus išvykos, ekskursijos, žygio, stovyklos ir t.t. (toliau – turizmo renginys) metu, kad nebūtų padaryta žala gamtai, savo ir kitų mokinių saugai, sveikatai ar gyvybei.
2. Taisyklės nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, riziką ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, elgesio, drausmės taisyklių ir etiketo reikalavimų kiekviename turizmo renginyje ar turizmo renginio etape.
3. Mokiniui, supažindintam pasirašytinai su šiomis taisyklėmis ir pažeidusiam šiuos taisyklių reikalavimus, taikoma administracinė atsakomybė ir drausminė nuobauda pagal progimnazijoje numatytą tvarką.

II. VEIKSMAI PRIEŠ TURIZMO RENGINĮ

4. Dalyvauti turizmo renginio organizavimo veikloje.
5. Informuoti tėvus apie turizmo renginio tikslą, datą ir laiką.
6. Patikslinti ar į sąrašą taisyklingai įrašytas asmens vardas, pavardė.
7. Išklaustyti instruktažą ir pasirašyti turizmo renginio programos atitinkamoje skiltyje (priedas Nr.1).
8. Vykstant į turizmo renginį:
  - 8.1 negalima vežtis greitai gendančių maisto produktų;
  - 8.2 būtina pasirūpinti tinkama sezonui apranga;
  - 8.3 reikia turėti apsauginių priemonių nuo saulės ir vabzdžių;
  - 8.4 sergant lėtinėmis ir kitomis ligomis, informuoti apie tai turizmo vadovą (mokytoją), pasiimti reikiamų vaistų;
  - 8.5 draudžiama vežtis ir vartoti svaigiųjų gėrimų, narkotinių medžiagų bei kitų sveikatai ar gyvybei pavojingų medžiagų, priemonių;
  - 8.6 reikia turėti pirmosios pagalbos rinkinį.

III. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI EINANT PĖSČIOMIS

9. Organizuotai pėsčiųjų grupei mieste draudžiama eiti važiuojamąja kelio dalimi, galima eiti tik šaligatviu.
10. Organizuota pėsčiųjų grupė už miesto ribų ar vietovėse, kuriose nėra šaligatvių, važiuojamąja dalimi privalo:
  - 10.1. eiti kolona ne daugiau kaip 2 eilėmis kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi;
  - 10.2. kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys suryškiaspalvėmis liemenėmis su šviesą atspindinčiais elementais.
11. Tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.

12. Norėdami pereiti perėją pėstysis privalo:
  - 12.1. eiti šaligatvių dešine puse iki pėsciųjų perėjos;
  - 12.2. sustoti dešinėje pėsciųjų perėjos pusėje;
  - 12.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
  - 12.4. pažiūrėti į kairę;
  - 12.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
  - 12.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pasižiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsciųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;
  - 12.7. per pėsciųjų perėją eiti tiesiai, ne įstrižai, neperžengiant jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti;
  - 12.8. visą laiką stebėti gatvę, pasižiūrėti į abi puses;
  - 12.9. jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos;
  - 12.10. eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu.
13. Norėdami pereiti nereguliuojamą šviesoforo sankryžą pėstysis privalo:
  - 13.1. eiti šaligatvių dešine puse iki sankryžos;
  - 13.2. sustoti dešinėje pėsciųjų perėjos pusėje;
  - 13.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
  - 13.4. pažiūrėti į kairę;
  - 13.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
  - 13.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pasižiūrėti į kairę.
  - 13.7. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsciųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį.
14. Neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega geltona, raudona šviesoforo šviesa;
15. Leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa.
16. Eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsciųjų perėją, neperžengiant jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti.

IV. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VAŽIUOJANT DVIRAČIU

17. Leidžiama važiuoti keliu tik tinkamai paruoštu dviračiu. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas, iš abiejų šonų-oranžiniai šviesos atšvaitai arba kiti šviesą atspindintys elementai, pritvirtinti prie ratų stipinų.
18. Važiuojant keliu tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o gale-raudonos šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti šviesą atspindinčią liemenę arba prie drabužių kitiems eismo dalyviams matomoje vietoje prisisegęs šviesą atspindinčius elementus.
19. Dviračių vairuotojai iki 18 metų, važiuodami keliu, privalo būti užsisegę šalną. Kitiems, vyresniems kaip 18 metų asmenims, dviračiu važiuojantiems keliu, rekomenduojama būti užsidėjus ir užsisegus šalną.
20. Dviračių taku dviračio vairuotojas privalo važiuoti kuo arčiau tako (jiems skirtos tako dalies) dešiniojo krašto. Jeigu pėsciųjų ir dviračių eismui skirtame take ar šaligatvyje važiuojamosios dalies ženklinimo linijomis (baltu dviračio simboliu) yra paženklinta dviračių eismui skirta tako (šaligatvio) dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti ja ir kuo arčiau dešiniojo krašto. Dviračio vairuotojai privalo nekelti pavojaus pėstiesiems. Dviračio vairuotojas norėdamas pervvažiuoti į kitą gatvės pusę privalo nulipti nuo dviračio ir persivaryti jį per pėsciųjų perėją į kitą gatvės pusę.
21. Dviračių vairuotojams draudžiama:
  - 21.1 važiuoti važiuojamąja dalimi, jeigu įrengti dviračių takai;

- 21.2 važiuoti automagistralėmis ir greitkeliais;
- 21.3 važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;
- 21.4 vežti keleivius;
- 21.5 būti velkamiems kitų transporto priemonių;
- 21.6 vilkti kitas transporto priemones;
- 21.7 važiuoti įsikibus į kitas transporto priemones.

V. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VYKSTANT TRANSPORTU

- 22. Maršrutinio transporto leidžiama laukti tik stotelių laipinimo aikštelėse, o kur jų nėra - prie stotelės ženklo ant šaligatvio ar kelkraščio.
- 23. Keleiviams leidžiama įlipti (išlipti) tik kai transporto priemonė visiškai sustoja. Jeigu tikrinantis pareigūnas sustabdo transporto priemonę, keleiviams leidžiama išlipti tik jam leidus.
- 24. Iš važiuojamosios dalies pusės keleiviams leidžiama įlipti į transporto priemonę (išlipti iš jos) tik tuo atveju, jeigu to padaryti neįmanoma iš šaligatvio ar kelkraščio pusės ir jeigu tai bus saugu, netrukdydys kitiems eismo dalyviams.
- 25. Keleiviams draudžiama blaškyti vairuotojo dėmesį ir trukdyti jam vairuoti transporto priemonę.
- 26. Važiuojant ne miesto transportu, keleivis privalo sėdėti, nevaikščioti po transporto priemonės saloną.
- 27. Jeigu autobuse matomoje vietoje įrengti saugos diržai, keleivis privalo užsisegti saugos diržą.
- 28. Jei keleivis vyksta viešuoju transportu, jis privalo įsigyti kelionės bilietą ir jį pažymėti.

VI. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI MAUDANTIS

- 29. Maudymosi reikalavimai:
  - 29.1. turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais;
  - 29.2. maudytis tik paplūdimiuose arba įrengtose maudymosi vietose;
  - 29.3. maudytis galima tik turizmo vadovui (mokytojui) leidus bei jam stebint;
  - 29.4. vykdam turizmo renginius maudymosi vieta parenkama iš anksto;
  - 29.5. maudytis gali ne daugiau kaip 8 vaikai vienu metu;
  - 29.6. maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas;
  - 29.7. pastebėjus pavojų sveikatai, gyvybei ar įvykus nelaimei, nedelsiant informuoti turizmo vadovą (mokytoją);
  - 29.8. maudymosi plotą privalo žinoti visi nesimaudantieji.

VII. SAUGUS ELGESYS KELIAUJANT LAIVAIS IR LĒKTUVAIS

- 30. Kelionė laivu įpareigoja gerai pasirūpinti, nusiteikti psichologiškai, kelionės metu būti drausmingiems, korektiškiems, mandagiems.
- 31. Prieš kelionę kiekvienas dalyvis pasirūpina asmenine vaistinėle, kuri jam reikalinga, kad nesusirgtų jūros liga. Jeigu jos neišvengėte, laikykitės kajutės režimo. Praneškite grupės vadovui apie savijautą ir informuokite, kur būsite. Esant reikalui, grupės vadovas kreipiasi pagalbos į laivo medicinos tarnybą.
- 32. Plaukiant laivu ar skrendant lėktuvu, privaloma laikytis visų keleiviams nustatytų taisyklių ir palydovų reikalavimų.
- 33. Visur ir visada būti punktuoliems.
- 34. Savavališkai nelipti į lėktuvą ar keltą. Sulaukti leidimo įlipti.

35. Drausmingai, kultūringai elgtis, netrukdyti vieni kitiems.

VIII. BENDRI SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI

36. Laiku atvykti į turizmo renginį.
37. Vykdyti turizmo vadovo (mokytojo) nurodymus.
38. Griežtai laikytis šių Mokinių turizmo renginių saugos, sveikatos ir elgesio taisyklių.
39. Neatsiskirti nuo grupės.
40. Laikytis saugaus eismo taisyklių.
41. Būti drausmingiems, mandagiems; netriukšmauti, nerėkti.
42. Kultūringai elgtis visuomeniniame transporte, laikytis etiketo taisyklių.
43. Nešiukšlinti viešose vietose, viešajame transporte.
44. Elgtis draugiškai ir būti dėmesingiems vienas kitam.
45. Atlikti turizmo vadovo (mokytojo) ar kito pedagogo paskirtas užduotis.
46. Gamtoje:
  - 46.1. draudžiama teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus ir t.t.;
  - 46.2. kūrenti laužus galima tik specialiai tam įrengtose laužavietėse ir stovyklavietėse;
  - 46.3. draudžiama deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, naikinti priešgaisrinius įrenginius.
  - 46.4. sutvarkyti savo stovyklavimo vietą, surinkti šiukšles, užpilti laužavietę.

IX. VEIKSMAI PO TURIZMO RENGINIO

47. Padėti sutvarkyti turizmo renginiui naudotas priemones, inventorių.
  48. Palikti po savęs tvarką ir švarą.
  49. Atsiskaityti už atliktas užduotis ar jas pateikti turizmo renginio vadovui (mokytojui).
  50. Informuoti tėvus (globėjus) apie turizmo renginio rezultatus, elgesį.
  51. Saugiai grįžti namo.
-

RENGINIUOSE DALYVAUJANČIŲ VAIKŲ SAUGOS INSTRUKTAVIMŲ REGISTRAVIMO ŽURNALAS

Įsakymo data ir Nr.	Instruktuojamojo asmens (vadovo, pavaduotojo) vardas, pavardė	Profesija, pareigos	Data	Trumpas Instruktažo turinys	Instruktažo vykdytojo pareigos, vardas, pavardė	Instruktažo vykdytojo parašas	Instruktuoto asmens parašas